



GETTY

Història íntima d'un naufragi

DAVID VIDAL

Klausner, un modest hotelet en forma de vaixell a l'illa de Hiddensee, aleshores -1989- a la República Democràtica Alemanya. "Va ser el primer cop que plorava", diu el narrador. Ed també extreu, de tant en tant, del desguàs de la pica on renta els plats, un enorme manyoc de pèls i brutícia, una mena d'èsser bategant i obscur, que tant ell com el seu mentor, Kruso, anomenen galàpet, és a dir, larva d'amfibi enorme, i que enterran quan és fosc, cerimonialment. La vida al Klausner canvia quan arriba la nit; res és el que sembla. Per començar, Ed no és un rentaplats, sinó un fugitiu. Fuig de la

Edgar Bendler és un rentaplats que menja a queixalades cebes crues cada migdia, mentre en pela, assegut al pati del



KRUSO
LUTZ SEILER
CLUB EDITOR/
ANAGRAMA
TRADUCCIÓ DE
JOAN FERRARONS
512 PÀG. / 22,90 €

mort de la seva companya G., però també de la vida grisa d'estudiant en una societat tancada que s'esfondra aquell any, quan també cau el Mur de Berlín. Després de fer de vagabund per l'illa, un punt fronterer amb aigües daneses, arriba al Klausner i és acollit per Kruso. Mentor i líder del Klausner, Alexander Kru-sowitsch és una mena de Balzac dionisiac i misteriós que organitza l'arribada del que ell anomena *erratés*. Hiddensee rebia aquells anys punks, *hippies*, dissidents i vagabunds. Il·legals o pàries, simplement eren a l'altra banda, inútils cosmonautes. Kruso agafa els prismàtics de nit i cerca naufragis per a la seva arca, on els alimenta amb rituals xamànics de foc i beguda, i els deixa partir mar enllà... on la majoria moren.

En aquest argument, i com si hi construís un enorme i elegant formiguer, Lutz Seiler (1963) excava fils

narratius principals i secundaris, cambres i avantcambres d'exploracions filosòfiques –la utopia, la llibertat, la fugida, la identitat, l'amistat...–, on l'escriptura és d'un lirisme intens i emocionant, i s'atura damunt objectes i gestos amb una nostàlgia minuciosa, cosa no gens estranya si sabem que Seiler és un poeta premiat que tot just debuta en la novel·la amb *Kruso*, èxit rotund de crítica i vendes, traduïda ja a 22 llengües.

Una fugida silenciosa

En el text hi bateguen tantes referències literàries que potser caldria considerar-les com a personatges secundaris, ecos de les figures protagonistes. Ed és un Divendres per al Robinson que és Kruso, esclar; però a l'illa, un paratge alhora utòpic i distòpic, sembla a vegades que hi visquin els homes-llibre de *Fahrenheit 451* de Bradbury. La història també té elements de *La muntanya màgica*: Ed és una variant transfigurada de Hans Castorp. I Kruso és un Thoreau o un Emerson panteista, però Ed és també un Wakefield que fuig i s'amaga, i un Bartleby que ha descobert que pot respondre a gairebé tot amb un *exacte*. El silenci és un component molt íntim de la seva fugida.

L'evolució de la trama en el darrer terç recorda el clàssic de William Golding *El senyor de les mosques*, també un experiment de llibertat utòpica sorgida d'una catàstrofe: la comunitat dels *erratés* es descompondrà, hi apareixeran les tensions –també en la relació d'amor equívoc entre Ed i Kruso–, i la Història hi irromp amb brutalitat.

Kruso és un text líric, de ressonàncies màgiques, escrit per ser declamat vora el mar i una foguera, però també construït des d'un rigor documental aclaparador. Cap dels escenaris de la trama és inventat. A l'epíleg, Ed Bendler, anys després, ressegueix arxius i cementiris per documentar la història dels que van desaparèixer. I l'autor ens regala, al final del llibre, un diagrama dels espais, a la manera que va fer Nabokov amb *Anna Karènina*.

Ed i Kruso protagonitzen un naufragi estrany i familiar, el naufragi de tot un país. Com els altres *erratés*, derrotats i sorpresos, ho van guanyar tot i ho van perdre tot amb aquella llibertat. Una història íntima i èpica. ♦♦